

φ. 25β τάνους καὶ στὴν μέσην ἀπερνᾶ ὁ ποταμὸς | Πηνειὸς φιδωτά, ὃποῦ τώρα
λέγεται Σαλαμπριά¹, καὶ ἀρχῆς ἀπὸ τὸ Μαλακάσι χωριὸ τοῦ Πίνδου
καὶ ἐνούμενος μὲν ἄλλα παραπόταμα ποτίζει ὅλην τὴν Θεσσαλίαν, καὶ φι-
δωτᾶ διαπερῶντας ἀπὸ τὰ Τέμπη χύνεται εἰς τὸν κόλπον τῆς Θεσσαλονίκης.

§ 19. [Ποταμοὶ Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας].

Μεγαλοπόταμα ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία ἔχει ἔνα μοναχὰ τὸν Δούνα-
βιν, ὃ ὅποῖς ἀρχῆς ἀπὸ τὴν Νεμτζιά², καὶ διαχωρίζοντας τὴν Οὐγγα-
ρίαν ἐμβαίνει ὅλος εἰς τὴν Τουρκιὰ καὶ χύνεται εἰς τὴν Μαύρην θάλασ-
σαν μὲ 4 στόματα. Τὰ παραπόταμά του εἰς τὴν Τουρκιὰ εἶναι ὁ Σάββας³,
ὅποῦ ἔχει φιδωτά τὴν Μπόσνα ἀπὸ τὴν Σκλαβωνιά, καὶ ἐμβαίνει εἰς τὸν Δού-
ναβιν κατὰ τὸ Μπελιγράδι καὶ τούτου τοῦ Σάββα παραπόταμον εἶναι ὁ
Δρύνας, ὃποῦ χωρίζει τὴν Μπόσνα ἀπὸ τὴν Σερβία. Ἡ Μοράβα, ὃποῦ
καταβρέχει τὴν Σερβία, καὶ ἀρχίζοντας ἀπὸ τὰ βορειοδυτικὰ μέρη τοῦ
Σκάρδου, ἐμβαίνει εἰς τὸν Δούναβιν κατὰ τὴν Σεμένδριαν. Ἀπὸ τὰ ἀρι-
στερὰ μέρη τοῦ Δούναβι μέγα παραπόταμο εἶναι ὁ "Ολτος"⁴, ὃποῦ πο-
τίζει τὴν Βλαχιά, τὴν Δομβίτσαν καὶ τὸ Μποζέον, ὃποῦ ἐνώνεται μὲ τὸν
Σερέτην σιμὰ εἰς τὴν Πραΐλαν, καὶ χύνονται καὶ τὰ δύο εἰς τὸν Δούνα-
βιν. Όμοίως καὶ ὁ Προύτος, ὃποῦ πηγάζει ἀπὸ τὴν Γαλίτσιαν, καὶ ἀπερ-
νῶντας ἀπὸ τὰ δυτικομεσημβρινὰ τοῦ Χοτινιοῦ καὶ Γιασίου καὶ διαχω-
φ. 26αρίζοντας σχεδὸν εἰς τὴν μέσην τὴν | Μπογδανιά⁵, ἐμβαίνει εἰς τὸν Δού-
ναβιν κατὰ τὸ Γαλάτοι. Ἀπὸ τὰ δυτικοθύρεια τοῦ Αἴμου ἐμβαίνουν εἰς
τὸν Δούναβιν πολλὰ παραπόταμα, πλὴν μικρά, ὁ Τιμώκης⁶ κατὰ τὸ Βι-
δίνι, ἡ Γιάνδρα⁷ κάτω ἀπὸ τὸ Σιστόβι, καὶ ὁ Λόμης⁸ ἐπάνω ἀπὸ τὸ
Ρουστζιούκ. Εἶναι καὶ ἄλλα εἰς τὸ παραδούναβι παραπόταμα μικρώτερα,
ὅποῦ ποτίζουν τὴν Βουλγαρίαν, καὶ θαλασσοπόταμα, καθὼς ἡ Βάρνα,
ὅποῦ κατὰ τὴν πόλιν Βάρναν εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν χύνεται.

§ 20.

Ἄπὸ τὰ ἀνατολικὰ μέρη τοῦ Αἵμου εὐγαίνει ἡ Μαρίτσα (ὁ Εὔρος)
καὶ ποτίζοντας ὅλην σχεδὸν τὴν Θράκην κατὰ μάκρος, ἐμβαίνει εἰς τὸ Αί-
γαλον πέλαγος κατὰ τὴν Αίνο. Ἡ Μαρίτσα κατὰ τὴν Ἀνδριανούπολιν
ἐνώνεται καὶ μὲ ἄλλο ποτάμι, ὃποῦ κατεβαίνει ἀπὸ τὴν Σελίμνουν καὶ λέ-

¹⁾ «Πηνειὸς τανῦν Σαλαμβρίας» (Λωρέντη τ. Β' σελ. 352).

²⁾ Νεμτζιά=Γερμανία. Προβλ. σελ. 122 τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος τοῦ Ψαλίδα.

³⁾ Σάββας = Σαῦος.

⁴⁾ «Ἀλοῦτας ἡ "Ολτος» (Λωρέντης τ. Β' σελ. 354).

⁵⁾ Μπογδανιά=Μολδαβία. Bogdan ὡνομάζοντο διάφοροι ἡγεμόνες τῆς Μολδα-
βίας. (Bogdan ὁ Α' κατὰ τὸν ΙΔ' αἰ., Bogdan ὁ Β' κατὰ τὸν ΙΕ' αἰ.. Bogdan ὁ
Γ' 1504—1517, Bogdan ὁ Δ' 1568—1572), οἱ δὲ τοῦρκοι ὡνόμαζον οὗτοι κάθε ἡγε-
μόνα τῆς Μολδαβίας, ἥτις κατ' ἐπέκτασιν ὡνομάσθη Μπογδανία (Bogdanie).

⁶⁾ Τιμώκης = Τίμαχος.

⁷⁾ Γιάνδρα = Ιάντρα, "Ιαντρος, ὁ Ιάτηρος (Λωρέντη τ. Β' σ. 852).

⁸⁾ Λόμης = Καρᾶ Λόμ, ὁ Νόης (Λωρέντη τ. Β' σ. 352).

γεται "Αδρα¹, εἰς τὴν Μακεδονίαν ἀπὸ τὰ ἀνατολικὰ μέρη τοῦ Σκάρδου ἐμβαίνοντα δύω ποτάμια ἡ Ζέρμα², ὃποῦ ἀπερνᾶ ἔξω ἀπὸ τὰς Σέρρας καὶ χύνεται εἰς τὴν Θάλασσαν ἐκεῖ, ὃποῦ ἦταν τὸν παλαιὸν καιρὸν ἡ Ἀμφίπολις, τῆς ὅποιας σώζονται θαυμαστὰ ἀπομεινάρια, καὶ τὸ Βαρδάρι, ὃποῦ τὸν παλαιὸν καιρὸν ἐλέγονταν Ἀξιός, καὶ χύνεται εἰς τὸν κόλπον τῆς Θεσσαλονίκης. Ἡ Βίστριτζα³, ὃποῦ εὐγαίνει ἀπὸ τὰ βουνά τοῦ Πίνδου καὶ καταβρέχωντας ταῖς πεδιάδες τῆς Βέρροιας, χύνεται εἰς τὸν κόλπον τῆς Θεσσαλονίκης. Εἰς τὴν Θεσσαλίαν εἶναι δὲ Ηγετεῖος, ὃποῦ τώρα φ. 27α λέγεται Σαλαμπριά, ὃ ὅποιος καταβρέχωντας ταῖς πεδιάδες τῆς Θεσσαλίας κατὰ μάκρος ἀνταμώνεται μὲ πολλὰ ποτάμια, ὃποῦ πηγάζουν ἀπὸ τὸν Πίνδον, καθὼς καὶ αὐτός. Νοτιοδυτικᾶ εἰς χωρίον Χαλίκι εὐγαίνει δὲ Ἀχελώος, ὃποῦ τώρα λέγεται "Ασπρος, ὃ ὅποιος χωρίζει τὴν Αίτωλία καὶ Ἀκαρνανία, καὶ ἐμβαίνει εἰς τὸ Ἰωνικὸν πέλαγος κάμνωντας πολλὰ νησιά εἰς τὸ ενγαλμά του ἀντίκρου τῆς Κεφαλονιάς κατὰ τὴν Ἰθάκην. Ἀπὸ τὸν Πίνδον δυτικονότια εὐγαίνει καὶ ὁ ποταμὸς Ἰναχος, ὃποῦ τώρα λέγεται Δι. ὄταμο, καὶ ποτάμι τῆς Ἀρτας, καὶ ἐμβαίνει εἰς τὸν κόλπον τῆς Σαλαώρας, ὃποῦ ἐλέγονταν τὸν παλαιὸν καιρὸν Ἀμβρακικὸς κόλφος. Ἀπὸ τὸ δυτικὸν μέρος τῶν βουνῶν τοῦ Σουλιοῦ, εὐγαίνουν δύο ποτάμια, τὸ ἕνα ἀπὸ τοὺς Κουκλιούς, καὶ τὸ ἄλλο ἀπὸ τὴν Κιάφα, τὰ ὅποια ἀνταμώνονται καὶ κάμνουν τὸ ποτάμι τοῦ Γλυκί, ὃποῦ ἐλέγονταν Ἀχέρων καὶ ποτίζωντας ταῖς πεδιάδες τοῦ Μαργαριτοῦ κάμνει τὴν Ἀχερούσιαν λίμνην σιμᾶ εἰς τὴν Θάλασσαν καὶ ἔτσι ἐμβαίνει εἰς τὴν Θάλασσαν εἰς τὸν λιμένα Φανάρι. Καὶ ὅτι τούτη ἡ λίμνη εἶναι ἡ Ἀχερούσια μᾶς τὸ βεβαιώνει ὁ Θουκυδίδης εἰς τὸ πρῶτον του βιβλίου. Εἰς τὴν Ἡπειρον εὐγαίνει δὲ Θύαμις, ὃποῦ τώρα λέγεται Καλαμᾶς κατὰ τὸ χωρίον Δολιανὰ εἰς τὸ βορειοδυτικὸν τῶν Ἰωαννίνων μίλλια 5 καὶ αἱ | ἀνά- φ. 27β δραις του εἶναι γεράταις καλάμια, διὰ τοῦτο καὶ Καλαμᾶς ὡνομάσθηκε, τοῦτος καταβρέχωντας ταῖς πεδιάδες καὶ τὸ παρακάλαμον, ἐμβαίνει εἰς τὸ Ἰωνικὸν πέλαγος κατὰ τὸν λιμένα Κερασίαν. Ἀπὸ δὲ τὰ βουνά τοῦ Δελφίνου δυτικῶς εὐγαίνει ἡ Μπίστριτσα⁴, ἡ ὅποια καταβρέχοντας ταῖς πεδιάδες τῆς Μολοσίας ἐμβαίνει εἰς τὸ Ἰωνικὸν πέλαγος κατὰ τὸ Βουθρωντὸ καὶ πρὸν ἔμβη κάμνει δύο λίμναις ἀξιόλογαις διὰ τὴν ψαρικήν. Ἀπὸ τὸν Πίνδον δυτικᾶ σιμᾶ εἰς τὸ χωρίον Μέτσοβον εἶς τὸ Τζανχορταρᾶ εὐγαίνει δὲ ποταμὸς Λῶος⁵, ὃποῦ τώρα λέγεται Βιῶσα, δὲ ὅποιος διαβρέχωντας ταῖς πεδιάδες τῆς Κόνιτσας καὶ ἐνούμενος μὲ δύο παραπόταμα μὲ τὸ Βοϊδομάτι τοῦ Ζαγοριοῦ καὶ μὲ τὸ Σαραντάπορο τῆς Σαμαρίνας ἀπὸ τὸν ίδιον Πίνδον καὶ τὰ δύο, καὶ ἀπερνῶντας ἀπὸ τὴν Πρεμετήν, Κλεισούραν καὶ Τεπελένι, ὃποῦ δέχεται καὶ τὸν παραπόταμον τοῦ Ἀργυροκάστρου Δρόπολιν καὶ τὴν Πέντζα τῆς Λιαπουριᾶς, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ δια-

¹⁾ "Αδρα = Ἀρτίσκος ἢ Ἀρδα (Λωρέντη τ. Β' σ. 353).

²⁾ Ζέρμα = ὁ Ζέρνας ἢ Τσχέρνας (Λωρέντη τ. Β' σ. 353).

³⁾ Βίστριτζα ἢ Βιστρίτζα = Ἀλιάκμων.

⁴⁾ Μπίστριτσα = Πίστριτζα, ὁ Σιμόεις, Λωρέντη (τ. Β' σ. 434).

⁵⁾ Λῶος ἐκ κακῆς ἀντιγραφῆς ἀντὶ Ἀφος ἢ Δῖας τανῦν Βοϊσαῦσα (Λωρέντη τ. Β' σελ. 434).

χωρίζωντας τὴν Λιαπουριὰν καὶ Τοτσκαριὰν καταβρέχει τὴν ἄκρα τῆς θαυμαστῆς Μουζακιᾶς καὶ ἔτσι χύνεται εἰς τὸ Ἰωνικὸν πέλαγος κατὰ τὸν βόρειον τῆς Αὐλώνας. Ἡ περίφημη τούτη πεδιάδα τῆς Μουζακιᾶς δια-
φ. 28α βρέχεται καὶ ἀπὸ ἄλλα δύο θαλασσοπόταμα τοῦ Μπερατιοῦ καὶ Ἀλμπα-
σανιοῦ, τὰ δποῖα ἐμβαίνοντα εἰς τὸ Ἰωνικὸν πέλαγος σιμὰ εἰς τὴν ποτὲ
θάλασσαν τῆς ὁποίας σώζονται ἀπομεινάρια 5 ὕδραις μακρυὰ ἀπὸ τὸ
Μπεράτι κατὰ τὴν θάλασσαν. Ἀπὸ αὐτὰ τὰ ποτάμια τὸ ἔνα τοῦ Μπερα-
τιοῦ εὑγαίνει ἀπὸ τὸ χωριὸ Μπιθοκούκι καὶ ἀπερνῶντας ἀπὸ τὸ βόρειον
τοῦ βουνοῦ Τομόρι, ἀνταρμόνεται μὲ τὸ Γαλαζιονέρι, δποῦ εὑγαίνει ἀπὸ
τὰ Βοκοπόλια, καὶ τὸ Ζιάρι καὶ τὸ ἄλλο τοῦ Ἀλμπασανιοῦ εὑγαίνει ἀπὸ
τὴν Κόρτσια. Ἀπὸ τὴν λίμνην ὅμως τῆς Ὁχρης εὑγαίνει ὁ ποταμὸς
Δρύνας, δποῖος παχίζοντας τὴν Γκεγκαριά, δποῦ ἐλέγονταν τὸν παλαιὸν
καιρὸν Ἰλλυρικόν, καὶ κάτω Μακεδονία, ἐμβαίνει εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέ-
λαγος κατὰ τὴν παραθαλασσίαν πόλιν Ἀλέσιο. Παρομοίως καὶ ὁ Μπο-
γιάνος εὐγαίνωντας ἀπὸ τὴν λίμνην Μπογιάνα καὶ ποτίζωντας τὴν Σκόν-
τραν ἐμβαίνει εἰς τὸν κόλπον τῆς Βενετιᾶς μεσημβρινᾶ ἀπὸ τὸ Δουλτσίνα.
Εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἥγουν εἰς τὰ μέρη τῆς Λιβαδιᾶς ἀπὸ ἔνα σπήλιο,
δποῦ εἶναι ἔκει κοντὰ καὶ δποῦ ἥταν τὸ θαυμαστὸν μαντεῖον τοῦ Τρο-
φονίου καὶ καταβρέχωντας ταῖς πεδιάδες, καὶ ἐνούμενος μὲ τὸν Ἀσπρο-
πόταμον καὶ Μαυροπόταμον ἐμβαίνει εἰς τὴν λίμνην Κοκαΐδα, δποῦ
τώρα λέγεται τῆς Τοπόλιας. Εἰς τὴν ίδιαν λίμνην ἐμβαίνει καὶ ὁ ποτα-
μὸς Ἀλφειός, δποῦ τῶρα λέγεται ποτάμι τῆς Θήβας. Τούτη δὲ τόσον ἡ
λίμνη χωνεύει εἰς τὸ οιζὸ τοῦ βουνοῦ, δποῦ εἶναι κοντὰ καὶ εὑγαίνει εἰς
φ. 28β τὴν θάλασσαν τῆς Εὐρίπου. |

§ 21. [Λίμναι καὶ Θάλασσαι Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας].

Λίμναις εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκιὰν εἶναι πολλαῖς, τῆς Καστο-
ριᾶς εἰς τὴν Μακεδονίαν, τῆς Τοπολιᾶς εἰς τὴν Βοιωτίαν, τῆς Ὁχρης
ἡ Πρέσπα καὶ ἡ Ιρέτοβα εἰς τὴν κάτω Μακεδονία, τῆς Κόρτσιας καὶ
τῶν Ἰωαννίνων εἰς τὴν Ἡπειρον καθὼς καὶ ὁ Νεξερὸς τῆς Ζαραβίνας
ἡ παράξενη διὰ τὸ βάθος της, ἡ Ἀχερουσία εἰς τὸ Μαργαρίτι τῆς Θεσ-
πρωτίας. Εἶναι καὶ εἰς πολλὰ μέρη νερὰ θερμὰ καθὼς εἰς τὴν Δόλια-
νην τῆς Μακεδονίας, καὶ εἰς τὸ Τατάρ Μπαζαρζέτικι τὰ λεγόμενα Μπά-
νια, ζεστὰ λουτρά, εἰς ταῖς Θερμοπύλαις καὶ ἄλλαχοῦ. Αἱ θάλασσαις
ὅμως ποὺ περικυκλώνουν τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκιὰ εἶναι ἡ Μαύρη, τὸ
Κατάσταινον, ὁ Μαρμαρᾶς, τὸ Αίγαιον πέλαγος (ἥγουν τὸ Ἀρχιπέλαγος),
τὸ Ἰωνικὸν καὶ τὸ Ἀδριατικόν. Ἐχει καὶ κόλπους δ, τῆς Θεσσαλονίκης,
τοῦ Βόλου, τῆς Εὐρίπου, τῆς Ναυπάκτου ἡ τῆς Κορίνθου καὶ τῆς Σα-
λαώρας, δποῦ μοιράζεται εἰς δύω εἰς κόλπον τῆς Πρέβεζας καὶ κόλπον
τῆς Σαλαώρας.

§ 22. [Κλῖμα Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας].

Τὸ κλίμα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκιᾶς εἶναι παντοῦ εὔχρατον μὲ δρο-
σερὸν καὶ ὑγιεινὸν ὑέρα καὶ εἰς τὰ βουνὰ ψυχρόν.

§ 23. [Προϊόντα Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας].

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκιὰ μὲν δύον διαφοράν της εἶναι ἀμελημένη, μὲν δύον τοῦτο διὰ τὴν εὐφορίαν της ἔχει τὰ ἀκόλουθα προϊόντα τῶν δποίων γίνεται μεγάλη ἔξαγωγὴ εἰς ἔνα βασίλεια. Α'ον Γεννήματα Β'ον Κτηνοτροφίαν πλουσιωτάτην εἰς δλα τὰ εἴδη τῶν ζώων. Γ'ον φ. 29a Κρασί, δποῦ γίνεται καὶ πολὺ καὶ καλὸ παντοῦ, μάλιστα εἰς τὰ νησιὰ τοῦ Ἀρχιπελάγου, τὸ καλήτερο δμως εἶναι τῆς Σκοπέλου, τῆς Σάμου, τῆς Σαντορίνης καὶ τῆς Κύπρου. Δ'ον Μεσημβρινὰ ἥγουν εὐγενῆ πωρικὰ καὶ ἀγενῆ καὶ πολλὰ καὶ καλά. Ε'ον Ἐλαιόλαδον δποῦ γίνεται πολὺ εἰς δλα τὰ νησιὰ καὶ εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἑλλάδος. Ζ'ον Βαμπάκι καὶ μετάξι τὰ δποῖα δλίγα δουλεύονται εἰς τὸν τόπον διὰ τὴν ἀτεχνίαν καὶ τὸ πολὺ στέλνεται εἰς ἔνα βασίλεια μετάξι πολὺ εὐγαίνει εἰς τὸν Αἴμον, εἰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ Μωριὰ καὶ βαμβάκι εἰς τὴν Θεσσαλίαν, Μακεδονίαν καὶ Βοιωτίαν. Ζ'ον Λιανὴ σταφίδα, δποῦ εὐγαίνει πλήθος εἰς τὸν Μωριά. Η'ον Πρινοκόκι καὶ αὐτὸ εἰς τὸν Μωριὰ καὶ εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἡπείρου. Θ'ον Ριζάρι. Ι'ον Χρυσόξυλον εἰς τὴν Αἰτωλίαν καὶ Ἀκαρνανίαν καὶ τὰ τρία βαφαῖς ἔξαιρεταις. ΙΑ'ον Καρυδιοξυλὴ μάλιστα εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ Ἡπειρον καὶ ἔνδια τῆς φωτιᾶς. ΙΒ'ον Λινοκόκι. ΙΓ'ον Τριανταφυλλόνερο καὶ τριανταφυλλόλαδον, τὸ βον εἰς τὴν πόλιν Καζανλὴ γίνεται, δποῦ εἶναι εἰς τὰ ἀνατολικὰ διέδα τοῦ Αἴμου. ΙΔ'ον Τουτοῦνι πολὺ καὶ εἰς τὴν Ἡπειρον καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ τῆς Ἡπείρου εἶναι διὰ τὸν ταμπάκον, τῆς Μακεδονίας δμως εἰς τὴν Γετζὲ διὰ τὸ κάπνισμα. ΙΕ'ον Σίδηρον καὶ πολὺ καὶ καλὸ εἰς τὴν Μακεδονίαν κατὰ τὰ Σαμοκόδια εἰς τὰ διέδα τοῦ Σκάρδου βουνοῦ. φ. 29b Τὰ βουνὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκιᾶς ἔχουν καὶ ἄλλα μέταλα, πλὴν φυλάγονται κλεισμένα διὰ τὴν ἀγκάρια. ΙΣ'ον Πίσσαν πολλήν, μάλιστα κατὰ τὴν Αὐλῶνα, καὶ εἰς τὸ Δέλβινον εὐγαίνουν πετροκάρδουνα τὰ ἔνδια δμως τὰ πολλὰ τὰ κάνουν ἄχρηστα. ΙΖ'ον Τὰ βουνὰ ἔχουν καὶ γρανίτην καὶ μάρμαρα ὑπερθαύμαστα καθὼς ἔκεινα τῆς Πάρου καὶ ἀμίαντον εἰς τὸ βουνὸν τῆς Εὐρίπου, δλα δμως ἀμελοῦνται διὰ τὴν ἀτεχνίαν. ΙΗ'ον Ἀλούπια καὶ κουνάβια πολλά, τὰ καλήτερα δμως ἀλούπια εἶναι τῆς Μπόσνος τὰ δποῖα καὶ χαρβάτικα τὰ λέγουν ἀπὸ μίαν ἐπαρχίαν τῆς Μπόσνας Χαραβατιά, λέγεται καὶ Βερβερίτσα εἶδος συντσαπιῶν τῆς Μπόσνας.

§ 24. [Λαοὶ Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας].

Τὰ γένη δποῦ κατοικοῦν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκιὰ εἶναι Τοῦρκοι, Σλάβωνες, Ἐλλήνες καὶ Βλάχοι. Καὶ Τοῦρκοι λέγονται δσοι κατάγονται ἀπὸ τὴν ἐπαρχία τῆς Ἀσίας Τουρκιστάν κατὰ τὴν Κασπίαν θάλασσαν καὶ Σλάβωνες εἶναι οἱ Βουλγάροι, Σέρβοι, Μποσνάκοι καὶ οἱ Ἀρβανίταις, δποῦ τὸν παλαιὸν καιρὸν ὠνομάζονταν οἱ Βουργάροι Θράκες, καὶ οἱ Ἀλβανίταις Ἰλλυριοί. Τοῦτο τὸ γένος τῶν Ἀρβανιτῶν καὶ Βουργάρων, Σέρβων καὶ Μποσνάκων, ἐπλάκωσε τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκιάν ἀπὸ ἀμνημονεύτους αἰῶνας, φεύγωντας ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σκυθίας, δποῦ

καὶ Σαρματία ἐλέγονταν. Σώζεται δῆμος καὶ ἔως τὴν σήμερον καὶ ὁ χαρακτῆρας αὐτοῦ τοῦ βόρειου Σλαβωνικοῦ γένους εἰς δλα τὰ μέρη τῆς φ. 30α Εὐρωπαϊκῆς Τουρκιᾶς, | δποῦ εἶναι ἀπλωμένη καὶ ἡ γλῶσσα ἴδιωτιζουσα. Κατοικεῖ λοιπὸν αὐτὸ τὸ γένος τὴν σήμερον εἰς τὸ Παραδούναβι εἰς τὴν Θράκην, εἰς τὴν ἄνω καὶ κάτω Μακεδονίαν, εἰς τὴν Σερβίαν καὶ εἰς τὴν Δαλματίαν, εἰς τὴν Μπόσναν, εἰς τὴν Γκεγγαριάν, εἰς τὸ Μαυροβούνι καὶ εἰς τὴν Ἡπειρον. Οἱ "Ελληνες δῆμος, δποῦ τῶρα λέγονται Ρωμαῖοι, κατοικοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ τὰ νησιά της, εἰς τὰ παραθαλάσσα τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης ἔως τὴν Βάρναν καὶ εἰς τὴν Ἡπειρον δποῦ εἶναι ἐνωμένοι μὲ τοὺς Ἀρβανίτας, ἀπὸ τοὺς δποῖους καὶ ἐνωνείθηκαν. Οἱ Βλάχοι κατοικοῦν εἰς τὴν Βλαχομπογδανιά, οἱ δποῖοι δμιλοῦν μίαν γλῶσσαν διεφθαρμένην Ιταλικὴν μὲ γράμματα Σλαβωνικὰ καὶ πολλαῖς λέξεσι Σλαβωνικαῖς ἐπειδὴ εἶναι ἀποικοι παλιοῦθε ἀπὸ τὴν Ιταλία. Οἱ Τοῦρκοι τέλος πάντων εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκιὰν εἶναι τὸ βασιλεῦον γένος, μὲ γλῶσσαν ἔσχωριστὴν ἀνατολικὴν καὶ μὲ τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνατολικῶν γενῶν, αὐτοὶ δῆμος οἱ περισσότεροι κατοικοῦν εἰς τὰ πόλεις. Εὑρίσκονται καὶ δλίγοι Ἐβραῖοι εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκιὰν διεσπαρμένοι εἰς ταῖς πολιτείαις.

§ 25. [Θρησκεῖαι Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας].

Αἱ θρησκείαι εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκιὰν εἶναι τρεῖς, ἡ Μωαμετάφ. 30β νικη (ἥγουν ἡ Τούρκικη) ἡ δεσπόζουσα, ἡ Χριστιανικὴ ἡ | δρθόδοξος καὶ ἡ Ἐβραϊκή. Τὴν Τούρκικη θρησκείαν τὴν ἔδέχθηκαν καὶ πολλοὶ Βουργάροι, Σέρβοι, Μποσνάκοι, Ἀρβανίταις καὶ Ἐλληνες, δποῦ δλοι αὐτοὶ προτήτερα ἀπὸ 300 χρόνους ἥταν Χριστιανοὶ Ορθόδοξοι. Μονάχοι δῆμος Χριστιανοὶ ἀπόμειναν οἱ Βλάχοι καὶ Μπογδάνοι, καὶ τὰ λοιπὰ γένη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκιᾶς ἐτούρκευσαν ποῦ περισσότερον, ποῦ δλιγότερον. Εἰς τὴν βασιλεῦον δῆμος καὶ εἰς τὰ νησιά τῆς Ἑλλάδος καθὼς καὶ εἰς τὸ Ιλλυρικὸν εὑρίσκονται καὶ μερικοὶ Παπολάτραι κατὰ τὴν θρησκείαν, ἥγουν χριστιανοὶ αἵρετικοὶ καὶ σχισματικοί.

§ 26. [Χαρακτηρισμοὶ λαῶν Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας].

'Ἐπειδὴ τὰ γένη εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκιὰν εἶναι διάφορα, διάφορα εἶναι κατὰ τὰ ἥθη τους. Οἱ Τοῦρκοι οἱ καθ' αὐτό, ἥγουν οἱ Οθωμανοί, εἶναι μεγαλόσωμοι, εὐλικρινεῖς, εὔσπλαγχνοι, πλεονέκται, ἀμαθεῖς, μετρίου πνεύματος καὶ δχι τόσον κακοὶ καθὼς κακὰ τοὺς νομίζουν οἱ Εὐρωπαῖοι, ἔκδοτοι εἰς τὰ ἀφροδίσια, εἰς τὸν καφὲν καὶ καπνόν. Κάθονται διπλοπόδη. Κοιμοῦνται κατὰ γῆς εἰς τάπητας. Τὸ φαγητόν τους δλίγον καὶ δγλίγωρον ὡς πάρεργον. Ἀγαποῦν τὸ κυνῆγι. Ἡ συναναστροφή τους μὲ σιωπὴν καὶ δλιγολογίαν. Ταῖς μυθιστορίαις ταῖς δέχονται ὡς ἵστορίαις. Εἰς κάθε ὑπόθεσιν μεταχειρίζονται ὑπερβολαῖς, τὸ δποῖον εἶναι κοινὸν φ. 31α ἐλάττωμα δλων τῶν γενῶν τῆς Ἀσίας. Τὰ κοινὰ καταλύματα εἰς τοὺς δρόμους, τὰ γεφύρια, αἱ βρύσες καὶ οἱ λιθόστρωτοι δρόμοι ἀποδείχνουν τὴν θρησκευτικήν τους εὔσπλαγχνίαν καὶ μάλιστα τὰ ἀφιερώματα δποῦ

κάμνουν εἰς τὰ τζαμιά τους, διὰ νὰ σπουδάζουν οἱ πτωχοὶ τὰ Ἱερὰ γράμματα. Πρὸς τούτοις εἶναι ὑπερήφανοι, μεγαλοπρεπεῖς καὶ καταφρονηταὶ τῶν ὑψηλῶν μαθῆσεων καὶ τεχνῶν, καὶ πάντων τῶν ἐτεροθρήσκων γενῶν· διὰ τοῦτο καὶ τὰ καλὰ τῶν ἄλλων γενῶν δὲν τὰ μιμοῦνται εὔκολα ἐξ αἰτίας τῆς θρησκείας, διότι στοχάζονται ὅτι ἀμαρτάνουν. "Αν καὶ τινὰς ἀπὸ αὐτοὺς ἐλευθεριάσει νὰ φιλοσοφήσῃ εἰς τὰ ἀριστοτελικά, ὅποι παλιοῦθε μετεφράσθησαν εἰς τὸ ἀραβικόν, νομίζεται ὅτι ἔξεπεσεν ἀπὸ τὴν θρησκεία του. Καὶ τὸ ἀνάστημα τῶν Ὀθωμανῶν αὐξάνει καὶ ἀπὸ τὰ φορέματα, τὰ δύοια δύσκολα ἡμπορεῖ νὰ τὰ εἴπῃ τινὰς φορέματα καὶ δχι σκεπάσματα, καὶ διὰ τὸ μάκρος καὶ διὰ τὸ πλάτος. Εἶναι πολλὰ σοβαροί, παιζούν τοὺς κύριους ἥγουν τὰ ζάρια καὶ τὸ σάχ. Ἄγαποῦν παραπολὺ τὰ ἀνθη. Εἶναι θυμώδεις καὶ ἐκδικητικοί. Ἡ σταθερότης τους εἶναι ὑπερβολική, ^{ἀλλὰ καὶ} εἶναι τῆς θρησκείας τελετή. Τὸ μεγαλοπρεπέστερον τῆς κεφαλῆς τους σκέπασμα εἶναι τὸ λεγόμενον καβοῦκι. Ἄνεξιθρησκείαν δὲν ἔχουν ἐπειδὴ νομίζουν ὅτι μὲ αὐτὸ καταφρονεῖται ἡ θρησκεία τους διὰ τοῦτο καὶ δύσκολα ἐπιτρέπουν εἰς τὴν | οἰκοδομὴν τῶν ναῶν διὰ φ. 31β ταῖς λοιπαῖς θρησκείαις¹. Οἱ Βλάχοι ὅμως ἢ οἱ Μπογδάνοι εἶναι σμικρολόγοι, ἀμαθεῖς, ζηλότυποι, ὀλιγόνοες, καὶ ὀλότελα ὅρεξι δὲν ἔχουν εἰς ταῖς τέχναις καὶ ἐπιστήμαις μ' ὅλον ὅποι οὕτε ἡ διοίκησις, οὕτε ἡ θρησκεία τοὺς ἐμποδίζει, ἀλλ' ἔξεναντίας οἱ κατὰ καιροὺς ἔλληνες ἥγεμόνες τους τοὺς ἀναγκάζουν νὰ σπουδάζουν καὶ τοὺς συσταίνουν σχολεῖα καὶ διδασκάλους ἔλληνας. Εἶναι κοινῶς ἄνδρες καὶ γυναικες ἄσωτοι καὶ τρυφηλοί καὶ τὴν ἀσωτίαν τὴν νομίζουν ὡς προτέρημα, κακοὶ οἰκονόμοι καὶ κάκιστοι κύριοι. Οἱ Βούργαροι, Σέρβοι καὶ Μποσνάκοι εἶναι κοινῶς μεγαλόσωμοι καὶ χοντροί κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχήν, ὑπομονητικοί, μαθῆσεων καὶ λεπτῶν τεχνῶν ἀνεπίδεκτοι, καταφρονηταὶ τοῦ θανάτου, διὰ τοῦτο καὶ ἐκδικητικοὶ καὶ εἰς τοὺς πολέμους δυνατοί. Τὰ ἥθη τὰ ίδια ἔχουν καὶ οἱ Γκέγγιδες ἀν καὶ ἡ γλῶσσα τους εἶναι διάφορος. Τοῦτο τὸ γένος ὡς τόσο τῶν Βουργάρων ἀναμφιβόλως ἐσύσταινε καὶ τὸ γένος τῶν Θρακῶν, διότι ἀν ἦτον ἄλλο ἐπρεπε νὰ μείνῃ ἵχνος τῆς γλώσσης του. Ὁθεν τὸ γένος τῶν Βουργάρων εὑρίσκεται εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκιὰν ἀπὸ ἀμνημονεύτους καὶ ἀσημειώτους αἰῶνας καὶ εἶναι γένος Σκυθικόν, ὅποι ἀπὸ ἀμνημονεύτους καὶ ἀσημειώτους αἰῶνας ἀπέρασε τὸν Δούναβιν πολλαῖς φοραῖς ὁρδαῖς (ὡς λὲν) καὶ κατοίκησεν εἰς αὐταῖς ταῖς ἐπαρχίαις, καὶ βέβαια ἀπὸ τοὺς Σκύθους ἐκείνους, ὅποι οἱ παλαιοὶ Σαρμάτας ὠνόμαζον, ὅποι τώρα λέγονται Λέχοι καὶ Μικροὶ Ροῦσσοι, καὶ δτι εἶναι ἀπ' αὐτοὺς τὸ ἀποδείχνει καὶ ἡ γλῶσσα τους, φ. 32α καὶ ὁ φυσικὸς ὁργανισμὸς τοῦ σώματός τους, καὶ τὸ χοντρὸν πνεῦμα τους. Οἱ Ἀρβανίταις εἶναι γένος καὶ αὐτὸ παλαιὸ κατὰ τὸν Θουκυδίδην ἀπόσπασμα ἀπὸ τοὺς Γκέγγιδες, ὅποι εἶναι Σλάβωνες, ἥγουν γένος Ἰλ-

¹) Περὶ τῶν Τούρκων λέγει τὰ ἑκῆς ὁ Νικηφόρος ὁ Θεοτόκης (Στοιχεῖα Γεωγραφίας 1804 σ. 202) «§ 483. Εἰσὶ δὲ οἱ Τούρκοι μεγαλόδωροι, φιλέμποροι, φιλαναπαυτικοί, τρυφηλοί, ὀκνηροί, δεισιδαιμονέστατοι καὶ ἀμαθέστατοι. Ἐνθεντοι δπεν πρότερον ὁ τῶν Μουσῶν θρόνος, ἔκει τὴν σήμερον τῆς ἀμαθείας ἡ ἔδρα». Προβλ. καὶ Διονυσίου Πύρρου, Γεωγραφία Μεθοδικὴ Ἐνετ. 1818 σελ. 159—162 ὅπου γίνεται λόγος περὶ τῶν ἥθων τῶν Ἑλλήνων, Τούρκων καὶ Ἐβραίων.

λυρικόν, ὅποῦ τὸ ἀποδείχνει καὶ ἡ γλῶσσα τους καὶ ὁ σωματικὸς ὁργανισμός. Ἐνωθεύθηκαν ὅμως οἱ Ἀρβανίταις ἀπὸ τοὺς Πελασγοὺς κατὰ τὸν Στράβωνα γένος νομαδικὸν τῆς Ἀσίας διωγμένον ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους καὶ εἰς τὴν Ἡπειρον κατοικῆσαν, καὶ ἀπὸ τοὺς Ἐλληνας, ὅποῦ ἔκαμαν πολλαῖς καὶ διάφοραις ἀποικίαις καὶ εἰς τὸ Μεσόγειον τῆς Ἡπείρου καὶ εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς καὶ ἐβασίλευσαν πολὺν καιρὸν εἰς τοὺς Ἀρβανίταις ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Πύρρου τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως ἔως εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Πύρρου τοῦ μεγάλου, ὅποῦ ἐπολέμησε τοὺς Ρωμαίους, καὶ ἀπὸ ἐκείνον τὸν καιρὸν ἔως τὴν σήμερον ἀπόμειναν καὶ ἄτεχνοι καὶ ἀβασίλευτοι. Ἐπειδὴ ὅμως ἐνωθεύθηκαν καὶ ἀπὸ τοὺς Ἐλληνας καὶ Πελασγοὺς ἐφύλαξαν καὶ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν τριῶν τούτων γενῶν, ἥγουν εἶναι πνευματώδεις, ἐκδικητικοὶ καὶ ὅχι δρμητικοί, προσεκτικοί, φειδωλοί, μικροπρεπεῖς, φιλοτάραχοι, ἀβασίλευτοι, ὑπομονητικοὶ κάθε σκληραγωγίας διὰ παραμικρὸν κέρδος, ἀπιστοὶ εἰς τὴν διοίκησιν διὰ τὰ χρήματα ὡς ξιππασμένοι εἰς αὐτά, κοινῶς ἀγράμματοι, καὶ ἀτεφ. 32β χνοὶ καὶ ποταπῆς διαίτης. Τὰ | φορέματά τους στενὰ καὶ παρομοιάζουν μὲ τὰ παλαιά. Χαμαικούταις καθὼς οἱ παλαιοί τους πρόγονοι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ὁμήρου, πολεμικοὶ καὶ ἀπὸ ταῖς ἐνέδραις δύσκολα ἀποδιώχνονται. Ὅποτειρι ὑπερβολικὰ καὶ τὸ ὅποιον τοὺς ἔκαμνε ἔως τὴν σήμερον νὰ μὴν πολιτευθοῦν οὐδὲ νὰ συστῆσουν πόλεις διὰ τοῦτο καὶ πολλὰ ὀλίγαις ἔχουν καὶ οἱ περισσότεροι κατὰ κώμας κατοικοῦν. Εἶναι ἀνεξίθρησκοι ὡς ἀμαθεῖς καὶ φιλοχρήματοι. Ἡ τωρινὴ γλῶσσα τους εἶναι διεφθαρμένη καὶ ἐλλειπτὴς καὶ συσταίνεται ἀπὸ λέξεις Ἰλλυρικαῖς, Ἐλληνικαῖς, Πελασγικαῖς, Λατινικαῖς καὶ Τούρκικαις. Καὶ ταῖς Πελασγικαῖς ταῖς ἔλαβον ἀπὸ τοὺς Πελασγούς, ὅποῦ ἐκατοίκησαν ἀνάμεσόν τους. Ταῖς Ἐλληνικαῖς ἀπὸ τοὺς Ἐλληνας ὅποῦ τοὺς ἔξουσίασαν, ὅμοίως καὶ ταῖς Λατινικαῖς καὶ Τούρκικαις ἀπὸ τοὺς Λατίνους καὶ Τούρκους, ὅποῦ τοὺς ἔξουσίασαν ὑστερώτερα. Οθεν οἱ Ἀρβανίταις εἶναι ἔνα γένος μικτόν, περισσότερον ὅμως κλείνοντας εἰς τὸν χαρακτῆρα τὸν Ἐλληνικόν, παρὰ εἰς τὸν Πελασγικὸν καὶ Ἰλλυρικὸν διὰ τὴν μεγάλην ἐπιγαμίαν, ὅποῦ ἔκαμαν μὲ τοὺς Ἐλληνας, ὅποῦ παραπολλοὶ ἐκατοίκησαν εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Ἡπειρον, καὶ ἐβασίλευσαν εἰς αὐτὴν πολλοὺς χρόνους καθὼς εἴπομεν. Οἱ Ἐλληνες τέλος πάντων ὅσοι δὲν ἐνωθεύθηκαν μὲ τὴν ἐπιγαμίαν τῶν ἄλλων γενῶν φ. 33α εἶναι ἀληθινὰ ἀπόγονοι τῶν | παλαιῶν τους προγόνων πνευματοδέστατοι, φιλομαθέστατοι, φιλελεύθεροι, φιλοπάτριδες, δραστικοί, σώφρονες, οἰκονόμοι, φιλότιμοι, δρμητικοί, ἀνδρεῖοι, ὑπομονητικοί, ἀγχινούστατοι, καὶ σύντομα φυσικὰ δεκτικοὶ ὅλων ἐκείνων τῶν ἀρετῶν, ὅποῦ ἐστόλισαν τοὺς προγόνους τους, μὲ ταῖς ὅποιαις ἐτρόμαξαν τοὺς Πέρσας καὶ ἐφώτισαν τὴν Εὐρώπην, καὶ ἐπομένως ἔδειξαν εἰς τὸν κόσμον εἰς ποῖον βαθμὸν τελειότητος ἡμπορεῖ ὁ ἀνθρωπος νὰ φθάσῃ, καὶ ἔγιναν πρωτότυπον τῆς τοιαύτης τελειότητος καὶ κλίμαξ ὅλων τῶν ἀρετῶν εἰς τὰ λοιπὰ γένη ἀπὸ τὰ ὅποια κανένα ἀκόμη δὲν ἐφθασεν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν ἐπάνω εἰς τὸν ὅποιον αὐτοὶ καὶ ἐφθασαν, καὶ πολλοὺς χρόνους ἐσταμάτησαν. Οἱ ἀγνοὶ ὡς τόσον Ἐλληνες καὶ ἀνόθευτοι εἶναι βεβαιότατα πιστοὶ εἰς τὰς ἡγεμονίας καὶ πολιτείας, καθὼς ἡ πεῖρα τὸ ἔδειξε πολλαῖς φοραῖς καὶ ἀν ἐφάνηκαν καὶ ποτὲ τινὲς ἀπιστοὶ αὐτοὶ ἦταν νοθευμένοι.

§ 27. [Πολίτευμα Τουρκίας].

'Η Τουρκιὰ ἔχει τίτλον αὐτοκράτορος καὶ λέγεται Πατισιάχ, καὶ μέγας Σουλτάνος καὶ ἀπὸ τοὺς Εὑρωπαίους ὀνομάζεται μέγας ἀφέντης, ἐπειδὴ ὑπόκεινται εἰς αὐτὸν πολλοὶ καὶ δυνατοὶ ἡγεμόνες καθὼς τῆς Τριπόλεως, τοῦ Τουνεζίου, | τοῦ Ἀλεξιδροῦ καὶ ἄλλοι. Κυβερνᾶ τοὺς ὑπηκόους φ. 33β τον διὰ τοῦ μεγάλου Βεζύρη καὶ διὰ τοῦ Βουλευτηρίου, δποῦ λέγεται Διβάνι. 'Η κυβέρνησίς του ὅμως εἶναι ἀπεριόριστη, καὶ ὁ λόγος του ἀμετάβλητος ἀγκαλὰ καὶ μερικὲς φορὲς περιορίζεται ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς πίστεώς των Κοράν, καὶ ἀπὸ τὸ ταραχοποιὸν πολεμικὸν τάγμα τῶν Γενητσάρων. Μοιράζεται εἰς πολλαῖς ἡγεμονίαις, δποῦ λέγονται Πασιαλίκια καὶ κυβερνοῦνται ἀπὸ Πασιάδες, δποῦ εἶναι τόσοι σιρατηγοῦ ἡ Μοναρχία εἶναι κατὰ κληρονομίαν εἰς τὰ πρωτότοκα ἀρσενικά, καὶ τὰ δευτερότοκα ὀνομάζονται Χάνιδες, ἥγουν πρίγγηπες, καὶ εἰς ἀποφυγὴν τῶν στάσεων φυλάγονται κλεισμένα χωρὶς νὰ τολμήσῃ τινὰς νὰ ἔμβῃ εἰς αὐτὰ διὰ συνανταστροφῆς. ἔχουν ὅμως ἔναν συνέγκλειστον ἰερὸν διδάσκαλον, δποῦ τὰ διδάσκει τὰ ἰερὰ γράμματα. Ὁνομάζεται ἡ αὐτοκρατορικὴ αὐλὴ καὶ Ὁθωμανικὴ, καὶ ὑψηλὴ Πόρτα διὰ τὴν μεγάλην καὶ ὑψηλὴν θύραν τοῦ Παλατίου, δποῦ εἶναι εἰς τὸ Βυζάντιον. Λέγεται ὁ Σουλτάνος καὶ Χαλύφης ἢτοι διάδοχος τοῦ προφήτου τους· ἔχει καὶ τὴν ἰερὰν σημαίαν δποῦ λέγεται Σαντσιάκ Σερίφ. Τὸ ὑποκείμενόν του νομίζεται ἰερὸν καὶ δποιος ἐνεργήσει ἐναντίον εἰς αὐτὸν λέγεται βλάσφημος καὶ παραβάτης τῆς πίστεώς του. Αἱ ἔγγραφαις προσταγαῖς του λέγονται Φερμάνια καὶ Χάτια. φ. 34α Τὴν σήμερον αὐτὸς μοναχᾶς εἶνε Χαλύφης, τὸν παλαιὸν ὅμως καιρὸν ἦταν καὶ ἄλλοι πολλοὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἰς τὴν Συρίαν, καὶ εἰς τὴν Περσίαν. Οἱ ἄλλοι βασιλεῖς τῶν Τουρκῶν, δποῦ εἶναι εἰς τὴν Ἰνδίαν, Ἀφρικὴν καὶ Περσίαν δὲν λέγονται Χαλύφιδες, ἀλλὰ βασιλεῖς μόνον καὶ χάνιδες. Ἐπειδὴ δὲν κατάγονται ἀπὸ τὴν γεννεαλογίαν τοῦ Μωάμεθ, οὔτε ἔχουν εἰς τὴν ἔξουσίαν τους ἰερὰν σημαίαν, καὶ τὸ Γκιαμπέ, ἥγουν τὸν ἰερὸν τόπον.

§ 28. [Διοικητικὴ Διαιρεσίς Τουρκίας].

'Η Εὑρωπαϊκὴ Τουρκιὰ μοιράζεται εἰς Ἀγιαλέτια, ἥγουν βασίλεια, Βεζηράτα, Πασιαλίκια, Μουχαφισλίκια. Καὶ Ἀγιαλέτια εἶναι τέσσαρα. Α'ον τῆς Ρούμελης, τῆς δποίας ὁ ἡγεμόνας λέγεται Μπεγλέρμπεης (ἥγουν ἡγεμόνων ἡγεμών), τοῦ δποίου ἡ καθέδρα εἶναι ἡ Σόφια καὶ προτήτερα τὸ Μοναστῆρι, ἢτοι τὰ Μπιτόλια. Β'ον τῆς Βουλγαρίας τὸ Ἀγιαλέτι τοῦ δποίου πρωτεύουσα εἶναι ἡ Σιλίστρα εἰς τὸ Παραδούναβι. Γ'ον τῆς Μπόσνας, τοῦ δποίου καθέδρα εἶναι ἡ Τράβηνη, καὶ προτήτερα τὸ Σαράϊ καὶ Δ'ον τοῦ Μωριά, τοῦ δποίου μητρόπολις εἶναι ἡ Τριπολιτζά. Ἀγιαλέτια λέγονται ἔκείναις αἱ ἐπαρχίαις, δποῦ πρὶν ἔξουσιασθοῦν εἶχαν | βα- φ. 34β σιλέα, καὶ ἐπομένως ἦταν βασίλεια. Βεζηράτα ὅμως καὶ Πασιαλίκια εἶναι πολλὰ καὶ πολλαῖς φοραῖς τὰ Βεζηράτα γίνονται Πασιαλίκια, καὶ τὰ Πασιαλίκια Βεζηράτα καθὼς τῶν Ἰωαννίνων καὶ τοῦ Μπερατιοῦ, τῶν Τρικαλῶν καὶ τῆς Θεσσαλονίκης. Μουχαφεσλίκια ἢτοι Φρουραρχίαις εἶναι τοῦ